

J.nr. 2024 – 643
Ref. STAKR
Den 9. december 2024

Referat for møde i Vildtforvaltningsrådet torsdag den 5. december 2024 kl. 10:00 til 15:00, Ministeriet for Grøn Trepert, Vester Voldgade 123, 1552 København

Fra Vildtforvaltningsrådet (VFR) deltog

Jan Eriksen	Formand
Henrik Bertelsen	Landbrug & Fødevarer, LF (Næstformand)
Helle Reedtz-Thott	Landbrug & Fødevarer, LF
Maria Vang Johansen	Dyrenes Beskyttelse, DB
Flemming Torp	Friluftsrådet, FR
Peter A. Busck	Dansk Skovforening, DS
Claus Lind Christensen	Danmarks Jægerforbund, DJ
Louise Holst Hemmingsen Villumsen	Danmarks Naturfredningsforening, DN
Egon Østergaard	Dansk Ornitologisk Forening, DOF

Fra Aarhus Universitet (DCE) deltog

Ole Roland Therkildsen
Camilla Fløjgaard (ved punkt 6)

Fra Vildtreservatudvalget deltog

Christian Hjort (ved punkt 12)

**Fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning
og Vandmiljø (SGAV) deltog**

Jens Skovager Østergaard
Lasse Jensen

**Fra Ministeriet for Grøn Trepert
(MGTP) deltog**

Charlotte Brøndum
Stinus Kruse

1. Godkendelse af dagsorden
<i>Til godkendelse</i> Det vedtages, at pkt. 11 rykkes til næste VFR-møde, d. 18. marts 2025.
2. Meddelelser
<i>Ramme:</i> Charlotte Brøndum (MGTP) orienterede om status på MGTP samt om ansættelse af ny departementschef, Maria Schack Vindum. Derudover orienteredes om Bern-konventionen, den 3. december 2024, herunder vedtagelse om nedlistning af ulven, hvilket Danmark stemte for. Det er nu op til EU hvordan beslutningen skal gennemføres. For at forslaget bliver vedtaget, skal der være enstemmighed fra Rådets side. Dertil gjorde hun opmærksom på, at det først får betydning den dag ulven får gunstig bevaringsstatus. Charlotte Brøndum (MGTP) orienterede endelig om, at ulven er kommet på habitatdirektivets tjekliste for bevaringsstatus af naturtyper og arter (artikel 17). Slutteligt blev der orienteret om, at bl.a. mink og sika forventes at komme på EU-listen for invasive arter.
Drøftelse Jan Eriksen nævnte, at der ved sidste møde i oktober blev beskrevet af Jesper Madsen (DCE), hvad gunstig bevaringsstatus indeholder. Dog mangler der fortsat en konkret vurdering af hvad det betyder i Danmark. Henrik Bertelsen (LF) spurgte hvorvidt der ifm. arterne på invasivlisten kommer bekæmpelsespligt og forbud mod husdyrhold af disse arter, hvortil Jens Skovager Østergård (SGAV) oplyste, at det afhænger af udbredelsen. Aktiv bekæmpelsespligt er en national vurdering. Peter A. Busck (DS) spurgte hvorvidt der laves bekæmpelsesplaner mod sika, hvortil Jens Skovager Østergård (SGAV) orienterede, at det for sika, der ikke er under hegn, vil være uforholdsmæssigt omkostningsfuldt at lave en aktiv reguleringsplan. Claus Lind Christensen (DJ) spurgte, hvorvidt samtlige foreslåede arter bliver omfattet af invasivlisten, såfremt den bliver vedtaget, hvilket Jens Skovager Østergård (SGAV) bekræftede.
3. Orientering
<u>Orientering fra formanden</u> <i>Ramme:</i> Jan Eriksen orienterede om "hilse-på-mødet" med ministeren den 3. december 2024. Derudover orienterede Jan Eriksen om Vildtforvaltningsdagene d. 11.-12. november 2024, som havde til formål at samle relevant inspiration fra forskellige aktører (fonde, universitet mv.). Jan Eriksen orienterede slutteligt om arbejdet med hjorteforvaltningen, herunder at der arbejdes hårdt dels i nationale og dels i regionale grupper. Den 23. marts afholdes Hjortevildtdag25 i Odense. <u>Orientering fra rådsmedlemmerne</u> Flemming Torp (FR) orienterede om, at Udsætningsudvalget holder møde i primo januar 2025. Egon Østergaard (DOF) orienterede om, at der ikke, så vidt DOF er bekendt, har været gifttilfælde rettet mod rovfugle med carbofuran i 2024. Derudover nævnte Egon Østergaard (DOF), at lovforslag om faunakriminalitet er udskudt i relation til loyprogrammet. <u>Orientering fra Ministeriet for Grøn Trepert</u> Intet til orientering.

<p>4. Kommende møder</p> <p>Mødedatoer i 2025: Tirsdag den 18. marts 2025 (København) Onsdag den 11. juni 2025 (København) Torsdag-fredag den 25.-26. september (Jagtens Hus) Mandag den 19. januar 2026 (København) Grundet EU-formandskabet udskydes mødet i december 2025 til januar 2026.</p>
<p>5. Jagttidsrevision</p> <p><i>Ramme:</i> Henrik Bertelsen (LF) orienterede om, at der afventes en DCE-rapport om det biologiske grundlag for jagttidsrevision, som kommer i marts. Desuden efterspørges konkrete inputs fra Rådet til vildtskadebekendtgørelsen.</p> <p>Drøftelse Jan Eriksen spurgte ind til EU-listen om svømmeandearter, hvortil Jens Skovager Østergård (SGAV) orienterede, at der er afholdt et møde i Bruxelles, hvor EU-kommissionen presser på, men møder modstand fra flere medlemslande, hvorfor EU's arbejde med forvaltning af fugle i tilbagegang på nuværende tidspunkt forventes forsinket væsentligt. Jens Skovager Østergård (SGAV) orienterede ydermere om, at Danmarks position ift. processen i EU er, at de danske myndigheders vurdering er at jagten i Danmark er bæredygtig, herunder ift. flyway bestanden. Jan Eriksen konkluderede, at man ifm. jagttidsrevisionen skal huske den mulighed der eksisterer i form af mellemevaluering af jagttiderne efter 2 år, hvorfor den oprindelige plan for arbejdet med revision af jagttiderne følges.</p>
<p>6. Evaluering af biotopplaner</p> <p><i>Ramme:</i> Oplæg fra Camilla Fløjgaard (DCE/AU) om rapport om evaluering af biotopplaner. Oplæg vedlægges.</p> <p>Drøftelse Flemming Torp (FR) udtrykte skepsis om ændring af den nuværende fordeling af biotoptiltag, men udtrykte samtidig, at det er spændende, da tiltagene er med til at udvide det økologiske rum. Flemming Torp (FR) nævnte derudover, at udsætningsudvalget hæfter sig ved, hvilke tiltag der virker og nævnte, at biotopplaner ofte laves på de ejendomme som også udsætter fasaner/gråænder. Hertil nævnes det, at det er på biotopplansejendomme og ikke på landsplan, det har relevans. Slutteligt nævnte Flemming Torp (FR), at der nu er kommet svar på, hvorvidt man kan optimere biotoptiltag til gavn for biodiversiteten, idet rapporten viser, at det kan man godt. Henrik Bertelsen (LF) udtrykte, at resultaterne viser en lidt større positiv effekt end forventet, men at konklusionen samtidig viser, at det er de mest almindelige arter der gavnes. Desuden bør resultaterne i undersøgelsen bruges, så de mest virksomme indsatser i biotopplan-ordningen fremmes. Maria Vang Johansen (DB) udtrykte, at det var ærgerligt, at der ikke blev taget hensyn til sprøjtemidlers effekt på biodiversiteten i undersøgelsen. Camilla Fløjgaard (DCE/AU) nævnte, at der kan være en effekt på biodiversiteten lige efter der er blevet sprøjtet, men at den største trussel for biodiversiteten ikke er pesticider, men mangel på areal. Det blev pointeret, at der findes flere arter på en økologisk mark, men at disse er almindelige arter. Egon Østergaard (DOF) nævnte, at det ikke er overraskende, at hovedparten af tiltagene er de mindst omfattende at udføre. Derudover blev det pointeret, at opfølgende forvaltning af naturarealer opretholdes og at der derudover kan være en omkostningseffektivitet ved at lave tiltag på eksisterende naturarealer. Claus Lind Christensen (DJ) påpegede vigtigheden af at have forudsætningerne for øje og at biotoptiltagene foregår på dyrkningsfladen. Det blev derudover påpeget, at vejledningen, som har været</p>

grundlag for rapporten, skulle have været opdateret, hvilket den ikke er blevet, hvorfor fundamentet kunne have været bedre.

Peter A. Busck (DS) påpegede, at der er forskel på de opstillede spørgsmål i opgaveformuleringen og den som udsætningsudvalget fremsendte. Hertil blev opgavebestillingen fra SGAV til DCE efterspurgt til udlevering. **Peter A. Busck** (DS) nævnte derudover, at det vil være relevant at undersøge investeringens effekt af at have lavet biotoptiltag på 1.580 ha, bl.a. af hensyn til de lodsejere der frivilligt, har udtaget disse arealer af landbrugsdriften.

Peter A. Busck (DS) bemærkede, at AAU uden aftale, havde rettet overskriften til oplægget fra den oprindelige titel "Undersøgelse af biotopplanernes effekt på naturindholdet".

Ligeledes bemærkede **Peter A. Busck** (DS), at det centrale i undersøgelsen burde være, at undersøge de arealer, der er udtaget af typisk landbrugsdrift og driftsmæssigt er flyttet til biotopplansarealer, og ikke alle mulige andre arealer.

Claus Lind Christensen (DJ) støttede op om bekymring ved, at der er forskel på spørgsmål i opgaveformuleringen og dem som udsætningsudvalget fremsendte.

Jan Eriksen orienterede om, at rekvirenten altid er den siddende styrelse.

Jens Skovager Østergaard (SGAV) orienterede om, at bestillingen godt kan udleveres.

Jan Eriksen takkede for oplægget og konkluderede, at en vigtig pointe er, at biotopplaner ikke øger til samme værdi som der findes på naturarealer, men dog bedre end markarealer. Dertil konkluderede **Jan Eriksen**, at det ud fra et biodiversitetsperspektiv, er relevant at kigge på varighed af tiltagene ifm. monitorering.

7. Frokost

8. Etik og Jagt

Ramme:

Jan Eriksen orienterede om, at der siden sidst er nedsat en arbejdsgruppe bestående af: Jakob Hejberg (LF), Knud Flensted (DOF), Bo Håkansson (DN), Michael Carlsen (DB), Anders Frandsen (DS), Lars Thune Andersen (DJ), Rune Juelsborg Karsten (NST) samt Anders Larsen (SGAV). Derudover blev der orienteret om, at Anders Larsen varetager formandsrollen for arbejdsgruppen samt at første møde forventes primo 2025.

Drøftelse

Egon Østergaard (DOF) spurgte, om der kunne udarbejdes en struktur for planen, herunder ift. emner som jagtpraksis, hegning og fodring, hvortil **Jan Eriksen** orienterede, at han forventer at kunne udarbejde en plan til næste møde. **Maria Vang Johansen** (DB) efterspurgt kommissorium for arbejdsgruppens arbejde, hvilket **Jan Eriksen** efterfølgende vil sende.

9. Arter: Ulv og kirkeugle

Ramme:

Jan Eriksen orienterede om, at ulvegruppen havde afholdt møde i november. Her blev ulveovervågning og DNA-analyser drøftet på baggrund af færre DNA-analyser sammenholdt med antallet af ulve. Årsagen hertil er, at analyser er blevet dyrere samt at ulvebestanden er vokset i antal. **Jan Eriksen** pointerede, at der tages prøver såfremt der er tvivl om det er et ulvangreb eller ej. Derudover tages der også DNA-prøver til fremtidig overvågningsbrug, når vildtkonsulenten finder det oplagt, at der er tale om et ulveangreb. Gruppen har inviteret Fødevarestyrelsen til mødet i marts for at drøfte dyreholders ansvar om beskyttelse mod rovdyr.

Jan Eriksen orienterede derudover om diskussioner om formidling ifm. bestandstilvækst, hvilket især er relevant omkring steder med nye ynglepar, som begynder at sprede sig. Dertil orienterede han om, at der med jævne mellemrum kigges på den adaptive forvaltningsplan, hvorfor der også efterspørges en definition på hvad gunstig bevaringsstatus indeholder for ulv.

Henrik Bertelsen (LF) orienterede om kirkeugleprojektet, da puljen nu er brugt. Resultatet har været en beskeden fremgang. Der har været forskellige læringspunkter, herunder spredning af kirkeugle samt hvilke tiltag der virker. **Peter Sunde** (AU) udarbejder afsluttende rapport og lokale aktører har overtaget projektet, hvori den videre indsats skal foregå. Hertil har især Dyrenes Beskyttelse bidraget til indsamling af penge til fremtidige kirkeugleprojekter.

Drøftelse

Ulv:

Jan Eriksen orienterede om, at den seneste rapport fra Ulveovervågning.dk vurderede, at man nedjusterer antallet af voksne (født senest 2023) til at være 22 til 42 (tidligere 31 til 42). Antallet af hvalpe opjusteres fra 37 til 38. SGAV får 5 mio. i 4 år til at styrke arbejdet om ulv herunder til opsætning af ulvesikre hegn i hele Jylland. **Jan Eriksen** orienterede derudover om, at der i 2024 indtil nu er afløb for ca. 1,6 mio. til opsætning af ulvesikre hegn samt ca. 1 mio. til erstatning for angreb på husdyr. Hertil spurgte **Jan Eriksen** hvorvidt de resterende 2,5 mio. kan bruges til overvågning af ulv.

Jens Skovager Østergaard (SGAV) orienterede, at der har været en stigning på erstatningssiden, og at man derudover har indgået en ny kontrakt som også binder nogle af midlerne. Derudover har vildtkonsulenter haft flere udrykninger end tidligere.

Peter A. Busck (DS) udtrykte, vigtigheden af, at der ikke skabes en situation hvor identifikation af problemulve, herunder erstatninger og estimat af bestandsudvikling, og dermed vurdering af bevaringsstatus, bliver et problem. Derudover blev det påpeget, at der er årlige jagtlejeindtægter for lodsejere på 560-580 mio. kr., baseret på relativt gamle tal fra IFRO 2013, hvorfor overvågningsbudgettet i relation til dette, er en lille andel. **Peter A. Busck** (DS) orienterede derudover, at der er mange lodsejere, der er blevet mødt med krav om genforhandling af kontrakter pga. ulv.

Peter A. Busck (DS) udtrykte forundring over, at antallet af voksne dyr nedjusteres og spurgte om myndighederne kan leve med plus/minus 100 % estimater, når der bruges 5 mio. kroner på overvågning. Det blev ligeledes anbefalet at øge overvågningen af hensyn til at sikre troværdigheden i befolkningen, bl.a. i forhold til den oprindelige ulveplan.

Jan Eriksen orienterede om, at en årsag til nedjusteringen er, at 10 af ulvene ikke har været iagttaget i en periode, hvorfor det er uvist om de evt. er udvandret til Tyskland.

Jens Skovager Østergaard (SGAV) orienterede om, at sammenholdt med andre arter, bliver ulv dækket meget samt at det, såfremt der sker angreb bag fungerende ulvesikre hegn, vil det blive undersøgt. Rent forvaltningsmæssigt er det nuværende niveau for overvågning og DNA-analyser tilstrækkeligt.

Peter A. Busck (DS) udtrykte bekymring for et potentieltabilitetsproblem, såfremt samme forskere skal lave både overvågningsforskning og eventuelt rådgive ministeriet om bevaringsmæssig status og kommende regulering.

Jens Skovager Østergaard (SGAV) orienterede om, at vurdering af gunstig bevaringsstatus foretages af myndigheder og ikke af andre institutioner.

Henrik Bertelsen tilkendegav, at det er en relevant diskussion, men at det ikke må fjerne fokus fra indsatser, som afhjælper problemer med ulveangreb, som stadig vil kunne ske.

Claus Lind Christensen (DJ) spurgte, om Danmark har modtaget og givet bemærkninger til revideret udgave om guidelines for store rovdyr fra EU.

Kirkeugle:

Claus Lind Christensen (DJ) spurgte, hvorvidt der også fokuseres på den menneskelige vinkel, som også har været en vigtig faktor i projektet, i rapporten der udarbejdes af **Peter Sunde** (AU).

Henrik Bertelsen (LF) orienterede om, at det nok vil blive nævnt, at samarbejde mellem personer er et vigtigt fokus.

Jan Eriksen konkluderede, at det vil være hensigtsmæssigt at Peter Sundes rapport vil blive omtalt i diverse medlemsblade.

10. Gæs (herunder kortnæbbet gås)
<i>Ramme:</i> Jens Skovager Østergaard (SGAV) orienterede om, at forvaltningsplanen skal til revision. Bestanden på 78.000 stk. har det fint, da målet er på mellem 60.000 og 80.000 stk.
Jan Eriksen konkluderede, at indstillingen fra Rådet er en fortsat jagt på kortnæbbet gås (1. september til 31. januar) med mulighederne for adaptiv forvaltning.
11. Status på rovfuglehold
Udsættes til næste vildtforvaltningsrådsmøde d. 18. marts 2025 jf. pkt. 1.
12. Vildtreservatudvalget
<i>Ramme:</i> Orientering om arbejdet i reservatudvalget ved formand, Christian Hjort
Drøftelse: Jens Skovager Østergaard (SGAV) orienterede om, at der i relation til revision af bekendtgørelser om reservater ikke kan afsættes flere ressourcer, men at man er bedre rustet til opgaven. Flemming Torp (FR) spurgte, om man kan lave en screening af de 30 bekendtgørelser der ligger og derefter vurdere om behov for yderligere revision. Jan Eriksen pointerede, at reservatudvalget næsten har lavet screeningerne i form af 10 anbefalede bekendtgørelser. Claus Lind Christensen (DJ) efterspurgte en udmelding såfremt man prioriterer de 10 anbefalede bekendtgørelser, så man sikre transparens.
13. Forberedelse på besøg af ministeren
14. Besøg af ministeren
Besøg af minister for Grøn Trepert, Jeppe Bruus.
15. Eventuelt
Egon Østergaard (DOF) spurgte, hvorfor Rådet ikke er blevet spurgt i relation til diskussion i EU om invasive arter, herunder mink og sika. Jens Skovager Østergaard (SGAV) orienterede om, at alle Rådets organisationer er blevet hørt undervejs og er direkte repræsenteret i rådgivende gruppe for invasive arter. Jan Eriksen orienterede om, at der er kommet et brev fra Dansk Falkejagt Klub, som er blevet videresendt hvilket vil fremgå af punktet (det udsatte punkt 11) på næste møde.

Note:

Vedrørende pkt. 9 kan Ministeriet for Grøn Trepert (MGTP) oplyse, at SGAV har modtaget et 3. udkast for "Developing methodology for setting Favourable Reference Values for large carnivores in Europe". Forfatterne til udkastet er Norwegian Institute for Nature Research med bidrag fra IUCN/SSC Large Carnivore Initiative for Europe og andre eksperter. Udkastet er delbidrag udarbejdet på opdrag fra EU-Kommissionen. Det fremgår af udkastet, at Peter Sunde (AU) har bidraget. Det bemærkes, at Benelux-landene, Frankrig, Tyskland og Danmark deltager i en arbejdsgruppe til koordinering af ulveforvaltningen i EU – en arbejdsgruppe som er omtalt i rapportudkastet.

Vedrørende pkt. 15 har **Jens Skovager Østergaard** (SGAV) efterfølgende orienteret om, at Dyrenes Beskyttelse ikke er repræsenteret i den rådgivende gruppe for invasive arter. Det orienteres yderligere, at Dyrenes Beskyttelse ikke særskilt er blevet hørt ifm. tilføjelse af mink og sika. Det meddeles dog, at de er velkomne til at deltage, såfremt de fremadrettet er interesse heri.